VI LÆRER NYNORSK

B – GRAMMATIKK ADJEKTIV

Ein undervisningsfilmserie

SW

Adjektiv - definisjon

- Adjektiva fortel noko om eigenskapane til eit substantiv
- Vi bøyer adjektivet i kjønn og tal i samsvar med ordet det står til
  - ein *fin* penn
  - eit *fint* hus
  - mange *fine* bøker

SW

Adjektiv – nynorske særtrekk

- Endingane –lig, –løs og –som på bokmål heiter **–leg**, **–laus** og **–sam** på nynorsk (vanskeleg, meiningslaus, varsam)
- Adjektiv som sluttar på vokal eller diftong, endar alltid på to t-ar i inkjekjønn (lei**tt**, grei**tt**, brei**tt**)
- Verb som nyttast som adjektiv endar på **–ande** (lev**ande**, syng**ande**) (presens partisipp)
- Dei fleste nynorske adjektiva gradbøyer vi med endingane **–are** og **–ast** (fin – fin**are** – fin**ast**)

SW

Adjektiv – samsvarsbøying

- Dei fleste nynorske adjektiv bøyer vi slik:

Hankjønn	Hokjønn	Inkjekjønn	Fleirtal
ein **stor** stein	ei **stor** hytte	eit **stort** tre	**store** skogar
den **store** steinen	den **store** hytta	det **store** treet	dei **store** skogane

Adjektiv – samsvarsbøying

- Adjektiv som endar på **–en**, blir bøygde slik:

Hankjønn	Hokjønn	Inkjekjønn	Fleirtal
ein **open** port	ei **open** dør	eit **ope** glas **opent**	**opne** dører
den **opne** porten	den **opne** døra	det **opne** glaset	dei **opne** dørene

Adjektiv – gradbøying

- Hovudregelen er at nynorske adjektiv får endiga **–are** i komparativ og **–ast** i superlativ

Positiv	Komparativ	Superlativ
sterk	sterk**are**	sterk**ast**
klok	klok**are**	klok**ast**
farleg	farleg**are**	farleg**ast**
modig	modig**are**	modig**ast**

Adjektiv – gradbøying – unntak 1

- Mange av dei vanlegaste adjektiva har uregelrett bøying

Positiv	Komparativ	Superlativ
få	færre	færrast
gamal/gammal	eldre	eldst
god	betre	best
liten	mindre	minst
mykje	meir	mest
mange	fleire	flest
tung	tyngre	tyngst
stor	større	størst

Adjektiv – gradbøying – unntak 2

- Lange adjektiv og adjektiv som endar på **–a**, **–isk** og **–ete**, gradbøyer vi ved å setja inn *meir* og *mest*

Positiv	Komparativ	Superlativ
framand	**meir** framand	**mest** framand
spennande	**meir** spennande	**mest** spennande
eksemplarisk	**meir** eksemplarisk	**mest** eksemplarisk
interessant	**meir** interessant	**mest** interessant

Adjektiv - oppsummering

- Adjektiva fortel noko om eigenskapane til eit substantiv
- Vi bøyer adjektivet i kjønn og tal i samsvar med ordet det står til
  - ein *fin* penn
  - eit *fint* hus
  - mange *fine* bøker
- Dei fleste nynorske adjektiva gradbøyer vi med endingane **–are** og **–ast**

  (fin – fin**are** – fin**ast**)